

РЕФЛЕКСИВНИЙ АСПЕКТ ОПАНУВАННЯ ЗАСОБАМИ
СЛОВОУТВОРЕННЯ ПІД ЧАС РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗАДАЧ
(НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

Т.В. Лазарева, М.І. Найдьонов, Т.Л. Хомченко
м. Запоріжжя

Зростання відкритості суспільства, особистісна свобода розкривають широкий діапазон нових проблем. Чому людина, добре розвинена інтелектуально, не може засвоїти іноземну мову? Наша гіпотеза полягає в тому, що проблемно-конфліктні ситуації з приводу засобів спілкування, їх глибина на рідній мові, адекватність на нерідній, відсутність інших мовних середовищ визначають діапазон цієї проблеми.

Механізмом посилення конфліктності є неприйняття середовищем низькоорганізованих форм рефлексії, на основі яких тільки й можуть бути збудовані досконалі форми рефлексії та відбутися зміна позиції з репродуктивної на продуктивну. Тому висувається задача дослідження способів словоутворення тими, хто розмовляв англійською мовою як нерідною у процесі розв'язання творчих задач

Висувається припущення про ступінь впливу творчого мислення на способи словоутворення у процесі мовної діяльності через визначення залежності змін форми нового висловлювання при переході суб'єкта на особистісну продуктивну позицію котра характеризується цілісними формами рефлексії - готовністю переосмислити звичні форми активності в ході вирішення завдання

Теоретичною основою дослідження виступає концептуальна схема групової рефлексії (психологія рефлексії) та теорія мовної діяльності

Існує погляд згідно якому найбільш цілісні форми рефлексії сприяють виявленню засад руху думки та їх конструктивній перебудові, що знаходить своє відбиття в нових формах значень.

Для перевірки гіпотези проводиться ряд експериментальних серій з студентами, що вивчають та знають /іноземці/ англійську мову, яка не є для них рідною. Експериментальний матеріал — задачі на кмітливість, що пропонуються як для групового, так і для індивідуального варіанту. Висловлювання випробуваних підлягають змістовно-смісловому аналізу який полягає в визначенні належності висловлювання до особистісного, інтелектуального, предметного, або операціонального компоненту. Це дозволяє визначити функції висловлювань в процесі мислення, реконструювати процес творчого мислення, аналіз рефлексивної репрезентації процесу здобуття нового. На цій основі проводиться аналіз способів словоутворення суб'єктів мовної творчості.

Пілотажні експериментальні серії показують перспективність даного напрямку досліджень.